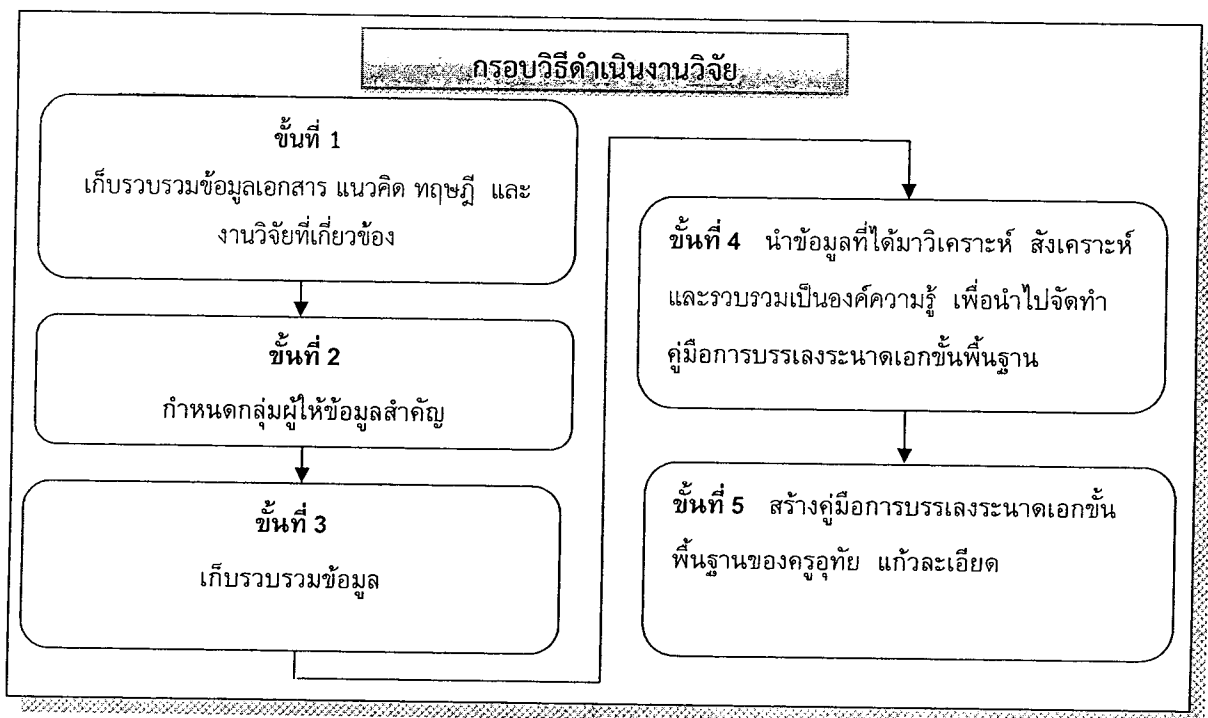

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้นำเอาวิธีวิจัยของ (อุทัย ศาสตรา, 2554) เป็นแนวทางในการทำวิจัย โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม คือ แนวทางในการสัมภาษณ์ เน้นไปที่ครูอุทัย แก้วละเอียด เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลจากผู้สอนโดยตรง และมีวิธีการเก็บข้อมูลต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ลูกศิษย์ของครูอุทัย แก้วละเอียด การสังเกต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขึ้นพื้นฐานของครูอุทัย แก้วละเอียด และสร้างคู่มือการสอนทักษะการบรรเลงระนาดเอกขึ้นพื้นฐานของครูอุทัย แก้วละเอียด ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

- ขั้นที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 5 สร้างคู่มือการบรรเลงระนาดเอกขึ้นพื้นฐานของครูอุทัย แก้วละเอียด

แผนภาพที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

ขั้นที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการกำหนด แนวทางการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1.1 ประวัติครูอุทัย แก้วละเอียด

1.2 การถ่ายทอดดนตรีไทยและการบรรเลงระนาดเอก ประกอบด้วย การถ่ายทอดดนตรีไทยตาม

แบบแผนอย่างไทย คุณธรรมจริยธรรมกับการสอนดนตรีไทย การสอนและการฝึกบรรเลงระนาดเอก

1.3 แนวคิด การเรียนการสอนดนตรีไทย ประกอบด้วย วิธีการเรียนการสอนดนตรีไทย
คุณธรรม

และจริยธรรมของนักดนตรีไทย

1.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบรรเลงระนาดเอก ประกอบด้วย ทำนอง การจับไม้ระนาด
เสียงของ

ระนาดเอก วิธีการบรรเลงระนาดเอก

1.5 แนวคิดในทฤษฎีที่เกี่ยวกับดนตรีศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบดนตรีศึกษา ความ
เชื่อมโยงกัน

ระหว่างดนตรีศึกษาและดนตรีไทย

ขั้นที่ 2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants)

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียด และกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ หรือ ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกจากครูอุทัย แก้วละเอียด ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

1.1 ครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ)

1.2 กลุ่มตัวแทนศิษย์ร่วมสายสำนักเดียวกับครูอุทัย แก้วละเอียด

1.3 กลุ่มตัวแทนของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย

1.4 กลุ่มตัวแทนของนักดนตรีไทยที่มีความสามารถ

1.5 ตัวแทนสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.6 ตัวแทนสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2. เป็นศิษย์สายสำนักเดียวกับครูอุทัย แก้วละเอียด โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย นักดนตรีไทยที่ได้รับการคัดเลือกในการสอนดนตรีไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับมหาวิทยาลัย
 - 3. เป็นผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกจากครูอุทัย แก้วละเอียด โดยตรงอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านดนตรีไทย 6 คน
- จากหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง
ผู้ถ่ายทอดกระบวนการบรรเลงระนาดเอก	ครูอุทัย แก้วละเอียด	ศิลปินแห่งชาติ 2552
กลุ่มตัวแทนศิษย์ร่วมสายสำนักเดียวกับครูอุทัย แก้วละเอียด	ครูเสนาะ หลวงสุนทร	ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยประเภทเครื่องปี่พาทย์ อาจารย์พิเศษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีไทย
	ครูชฎิล นักดนตรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย อาจารย์พิเศษ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
	ครูช่งอน หงส์ทอง	ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
กลุ่มตัวแทนของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย	รศ.ดร.เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี	อาจารย์สาขาวิชาดนตรีไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ตำแหน่ง
กลุ่มตัวแทนของอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย	อาจารย์ประจำ สามเสน	อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	อาจารย์อัมภาวุส สาคริก	อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทย มหาวิทยาลัยดุริยางคศิลป์มหิดล
กลุ่มนักดนตรีไทยที่มีความ เชี่ยวชาญ	พันจ่าเอกสมาน แก้วละเอียด	น้องชายของครูอุทัย แก้วละเอียด
	นายปรารภ แก้วละเอียด	หลานของครูอุทัย แก้วละเอียด
	นายณัฏฐกฤษณ์ แก้วละเอียด	หลานของครูอุทัย แก้วละเอียด
กลุ่มตัวแทนสถานศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา	นายอนันต์ ศิริสัมพันธ์	นิสิตภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีไทย เอกระนาดเอก
กลุ่มตัวแทนสถานศึกษาใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นายกฤตธัช ศิลปจารุ	ชมรมดนตรีไทย โรงเรียนเทพศิรินทร์

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสาร และ
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วน
ร่วม (non-participant observation) โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียด ที่มีการบันทึกไว้ในเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนและฝึกการบรรเลงระนาดเอก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (สุภาวศ์ จันทวานิช, 2553) เป็นการวิเคราะห์ ตีความเอกสารต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขอบเขตและรูปแบบของแบบวิเคราะห์เอกสารตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 2 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารตามขอบเขตและรูปแบบที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบวิเคราะห์เอกสารให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรง ความถูกต้อง ความเหมาะสม ครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบวิเคราะห์เอกสารตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.1.2 แบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถาม หรือประเด็นการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยไว้อย่างชัดเจน และคำนึงถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบประเด็นคำถาม หรือ แนวการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 2 ร่างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ซึ่ง แบ่งเป็น 6 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เก็บข้อมูลจากครูอุทัย แก้วละเอียด ชุดที่ 2 เก็บข้อมูลจากศิษย์ร่วมสายสำนัก ชุดที่ 3 เก็บข้อมูลจากศิษย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการด้านดนตรีไทย ชุดที่ 4 เก็บข้อมูลจากศิษย์ที่เป็นนักดนตรีไทยที่มีความสามารถ ชุดที่ 5 เก็บข้อมูลจากศิษย์ที่เป็นนักดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษา ชุดที่ 6 เก็บข้อมูลจากลูกศิษย์ที่เป็นนักดนตรีไทยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง ความถูกต้อง ครบถ้วนตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 4 ปรับปรุง แก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้น จึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.1.3 แบบบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียดให้สมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการสังเกตการสอนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบบันทึกการสังเกต ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นที่ 2 กำหนดรูปแบบของแบบบันทึกการสังเกต โดยผู้วิจัยเลือกใช้แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นการระบุประเด็นที่จะสังเกตไว้ โดยผู้สังเกตสามารถบันทึกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียด ชัดเจน

ขั้นที่ 3 นำเสนอแบบบันทึกการสังเกตให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง ความถูกต้อง ครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 4 ปรับปรุง แก้ไขแบบบันทึกการสังเกตตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้น ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสังเกต ให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความถูกต้อง ครบถ้วนตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

3.2.1 เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบรรเลงระนาดเอก และมีประสบการณ์ด้านการสอนทักษะระนาดเอกไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือ

3.2.2 เป็นนักวิชาการดุริยางค์ไทย หรือ ดนตรีศึกษา เป็นที่ยอมรับใน วงวิชาการ และมีผลงานเอกสาร บทความ และตำราอย่างต่อเนื่อง

การตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) ในด้านความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูลหรือไม่ โดยพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

หลังจากนั้นจึงนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูล โดยใช้สูตร (วรณี แกมเกตุ, 2551)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์

ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.5$ ถือว่าข้อความข้อนั้นวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.5$ ถือได้ว่าคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จะใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5

ขึ้นไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

3.3.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียด ที่มีการบันทึกไว้ในเอกสารต่าง ๆ รวมถึงวีดิทัศน์การสัมภาษณ์ครูอุทัย แก้วละเอียด เกี่ยวกับการสอนและฝึกการบรรเลงระนาดเอก พร้อมการสาธิต โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ด้วยการตีความจากเอกสารต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive)

3.3.2 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่สำคัญและนิยมใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวบุคคล โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกโดยสัมภาษณ์จากครูอุทัย แก้วละเอียด รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีไทย

กลุ่มที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด จากการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์และจากลูกศิษย์โดยตรงในการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียดรวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของลูกศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดจากลูกศิษย์โดยตรง จากการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดจากลูกศิษย์ของครูอุทัย แก้วละเอียด

กลุ่มที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของลูกศิษย์ของครูอุทัย แก้วละเอียด จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอก

3.3.3 การเก็บข้อมูลจากการสังเกต โดยใช้การสังเกตกระบวนการสอนระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียด ลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด แบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ใช้สนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด

เพื่อความถูกต้อง ชัดเจน ในการตีความและสร้างข้อสรุป

3.4 การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

3.4.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) คือ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้น ของครูอุทัย แก้วละเอียด และของลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด ด้วยวิธีการตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลด้านบุคคลที่ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 6 กลุ่ม เพื่อความเชื่อมั่นในความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล

3.4.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือ การใช้วิธีการต่าง ๆ ในเก็บรวบรวมข้อมูลเดียวกัน ได้แก่ ใช้การวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด และใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการตีความ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย และนำเสนอเป็นความเรียง ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

4.1 กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียดประกอบด้วย

4.1.1 ด้านครูอุทัย แก้วละเอียด ได้แก่ ภูมิหลังด้านดนตรีไทย ความเป็นครูดนตรีไทย

4.1.2 ด้านผู้เรียน ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน ความรู้ทักษะการบรรเลงระนาดเอก

4.1.3 ด้านเนื้อหา ได้แก่ บทเพลง และแบบฝึกที่ใช้ในการสอน

4.1.4 ด้านการสอน ได้แก่ หลักการ วิธีการ และกลวิธีการสอนทักษะการบรรเลงระนาดเอก การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การวัดและประเมินผล สถานที่สอน

4.2 เชื่อมโยงความสอดคล้องระหว่างกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด กับหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของแนวทางของดนตรีศึกษา

4.3 กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของลูกศิษย์โดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด ซึ่งสะท้อนปรากฏการณ์ของการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นตามแนวทางของครูอุทัย แก้วละเอียดในปัจจุบัน

ขั้นที่ 5 สร้างคู่มือการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นพื้นฐานของครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ)

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างคู่มือการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ) ที่ผ่านการศึกษา วิเคราะห์ เรียบเรียงเป็นเอกสารอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 คำชี้แจงในการใช้คู่มือ และการเตรียมการที่จำเป็น

5.2 เนื้อหาสาระ ได้แก่ ความเป็นมาของระนาดเอก ลักษณะทางกายภาพของระนาดเอก โน้ตเพลง และหรือแบบฝึกที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนตามแนวทางการบรรเลงระนาดเอกของครูอุทัย แก้วละเอียด

5.3 ขั้นตอนในการดำเนินการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้น พร้อมรูปภาพประกอบการฝึกในขั้นตอนที่สามารถแสดงตัวอย่างด้วยรูปภาพได้

5.4 การวัดและประเมินผลการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกแต่ละขั้นตอน

5.5 แหล่งข้อมูล/แหล่งอ้างอิง

ซึ่งการสร้างคู่มือการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ) แบ่งวิธีดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด ในด้านวิธีการและกลวิธีการสอนระนาดเอก การวัดและประเมินผล ตลอดจนบทเพลงหรือแบบฝึกที่ใช้ในการสอนแต่ละขั้นตอน และสร้างข้อสรุปเป็นคู่มือการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ)

ขั้นที่ 2 เรียบเรียงสารสนเทศเกี่ยวกับการสอนทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของ ครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ) ตามรูปแบบของคู่มือที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องของคู่มือการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของ ครูอุทัย แก้วละเอียด โดยกลุ่มลูกศิษย์ของครูอุทัย แก้วละเอียด

ขั้นที่ 4 ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ศึกษาโดยตรงของครูอุทัย แก้วละเอียด แล้วจึงเขียนเป็นคู่มือการฝึกทักษะการบรรเลงระนาดเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด (ศิลปินแห่งชาติ) ฉบับสมบูรณ์

นำข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ วิเคราะห์ และตีความเรียบร้อยแล้ว มาสรุปอภิปรายผล และเรียบเรียงเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ตารางที่ 2.2 แผนการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรม	มิ.ย. 54	ก.ค. 54	ส.ค. 54	ก.ย. 54	ต.ค. 54	พ.ย. 54	ธ.ค. 54	ม.ค. 55	ก.พ. 55	มี.ค. 55	เม.ย. .56	พ.ค 56
1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	←————→											
2. พัฒนาโครงร่างวิทยานิพนธ์ขั้นต้น (ครั้งที่ 1)			←————→									
3. นำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ขั้นต้น (ครั้งที่ 1)			↔									
5. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบวิเคราะห์เอกสาร, แบบสัมภาษณ์, แบบบันทึกการสังเกต)						←————→						
6. นำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ (ครั้งที่ 2)								↔				
7. ปรับปรุง แก้ไขโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อส่งคณะและบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติ								↔→				
8. เก็บรวบรวมข้อมูล (เอกสารและสื่อวีดิทัศน์, สัมภาษณ์, สังเกต)									↔			
9. วิเคราะห์ข้อมูล										↔		
10. สร้างคู่มือการฝึกกระดานเอกขั้นต้นของครูอุทัย แก้วละเอียด									←————→			
11. สรุป อภิปรายผล										↔		
12. เขียนบทความวิจัย									←————→		→	
13. สอบวิทยานิพนธ์											↔	
14. ปรับปรุง แก้ไขเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์											←————→	